

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Ab Orientis Ecclesiis directi quoque Legati ad Romanam sedem, scilicet à Synodo Antiochena, & Alexandrina, in cauſa Athanasij, & à Concilio Lampsaceno. Infinitum est ejusmodi legationes recensere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Cypr. ep. 41. ad
Cornelium.

Fortunatus, Legati à Cypriano & Synodo Carthaginensi ad Cornelium Pontificem & Romanam Ecclesiam missi, ut quantum fieri posset eniterentur ad componendam consiliis suis Ecclesie unitatem, quæ factione Novatiani scissa erat, & ut de Cornelij ordinatione quæ sibi essent comperta referrent ad Africanos; quò scrupulo omni excusso, Cornelij *communicationem*, id est, *catholicæ Ecclesie unitatem pariter & caritatem probarent firmiter & tenerent*. Hos Episcopos ad Cornelium missos disertè Cyprianus Legatos vocat. In Concilio quoque Carthaginensi legatio decreta fuit anno cdi. ad Anastasium sedis apostolicæ Episcopum, ad Venerium Sacerdotem Mediolanensem, & ad Imperatores, ut Ecclesie Africanæ necessitatibus consuleretur. Etenim cum in Concilio Capuano generali vetitum fuisset anno trecentesimo octuagesimo nono ne baptizati à Donatistis in clerum aliquando adsciscerentur, Africanæ Ecclesie ad eam Clericorum inopiam redactæ ut plerisque earum desertis ne unus quidem Diaconus vel illiteratus reperiretur, hanc necessitatem suggererunt Episcopis Romano & Mediolanensi. *Ex his enim sedibus*, inquit illi, *hoc fuerat prohibitum*. Quare eorum ope *communi periculo providendum* aiunt. A generali autem prohibitione eos excipi postulant qui apud Donatistas parvuli baptizati, agnita deinde veritate ad Ecclesiam catholicam accedentes, per manus impositionem suscepti sunt. *Tantum de his qui infantes baptizati sunt satagimus*, inquit, *ut nostre, si placet, in iisdem ordinandis consentiant voluntati*. Quare ad interpretandam Concilij plenarij definitionem necessarium existimabant Africani sedis apostolicæ consensum. Hoc enim ab ea sede *maximè* pendere profitentur in simili specie, de Clericis Donatistarum; etsi ad ceteros quoque transmarinos Episcopos literas suas dirigant: ex quorum consilio, & præcipuè Mediolanensis Episcopi, qui erat Italiae Primas, Romanus Pontifex res istas constituerat.

In d. Collect. c.
58. 59. 60. 61. 62.
63. 64.

In d. Coll. c. 29.

III. Eadem legatione postulatum est ab Imperatoribus ut templa paganorum abolerentur in Africa, & aliquot alia capita, quæ recensentur in dicto Carthaginensi Concilio. Anno quoque cccciv. ex altero Concilio Carthaginensi Theasius & Evodius Episcopi ad Principes missi sunt adversus Donatistas; quibus Legatorum nomen impositum, & literæ datæ ad Imperatores & magistratus. *Illud præterea cunctis nobis placuit, ut literæ de casu nostro ad gloriosissimos Imperatores & eminentissimas potestates dirigantur, quibus instruantur nostro omnium consensu ad*

beatissimum comitatum Legatos à nobis esse directos.

Frequentes visuntur in Conciliis Carthaginensibus decreta ad Imperatores legationes adversus paganos & hæreticos. Sed observanda est in primis illa quæ injuncta est Vincentio & Fortunatiano anno cdivii. de qua his verbis constitutum est: *Placuit ut legationem liberam habeant ad comitatum missi delecti Legati*. Vbi alio sensu accipienda est libera legatio quàm usurpetur ab Vlpiano: *Qui libera legatione abest*, inquit, *non videtur republice causâ abesse*. Hic enim non publici commodi, sed sui causâ abest. Apud Vlpianum enim libera legatio dicitur quæ nulli negotio gerendo adstricta, nec ullo tempore finita, viris clarissimis à Senatu olim, deinde ab Imperatoribus concedebatur titulo tenus, ut in provinciis privatas res suas curantes, vel etiam voti solvendi causâ, fana & sacra loca adeuntes, Legatorum dignitate ornarentur, quæ ultima legationis species etiam votiva dicebatur. Vtriusque autem legationis frequens mentio apud Ciceronem & aliquot veteres. In dicto verò canone Carthaginensis Concilij, libera legatio dicitur quæ liberis mandatis constituta erat. *Libera mandata* voco cum Livio ea quæ Legatis dantur nulli formulæ adstricta, quæque rem omnem gerendam eorum fidei & prudentiæ committunt. His autem verbis libera illa Legatorum potestas explicatur à patribus Africanis: *Placuit & illud, ut adversus Donatistas & Paganos, vel eorum superstitiones, Legati missi de hoc glorioso Concilio, quicquid utile perviderint, de gloriosissimis Principibus impetrent*. Itaque istiusmodi Legati similes videntur Procuratoribus, quibus mandato generali libera rerum administratio commissa est; de quibus Iuriconsulti.

IV. Ab Orientalibus Episcopis missos olim ad Romanum Pontificem Legatos docet epistola Iulij apud Athanasium, qui disceptionem Martyrij Presbyteri & Hefychij Diaconi Legatorum Orientalium apud se habitam cum Legatis Athanasij & Synodi Alexandrinæ refert; his communionem Athanasij non esse rejiciendam à Pontifice Romano contendentibus; illis verò damnati hominis consortium non esse amplectendum asserentibus, & postulantibus novum iudicium à Iulio, si opus esset, instaurari. Præterea Lampfacenum Concilium Episcoporum Orientalium, tres Legatos ad Liberium missi, Eustathium, Silvanum, & Theophilum, qui repudiato Ariminensis & Seleucensis Conciliorum decreto, Nicænam fidem se retinere profiterentur. Lampfacenæ synodi legationem sibi ad Liberium in-

Cypr. ep. 41.
Cum statuissemus
collega quamplu-
res, qui in unum
convenissent, ut
Legatis ad nos
Consiliis nostris
Calidano & Fer-
renato missi &c.

Coll. Concil.
Afric. c. 17. &
in Prefat.

Coll. Concil.
Afric. c. 68.

Coll. ad Afric.
c. 17. & 18.
c. 19. & 20.
c. 21. & 22.
c. 23. & 24.
c. 25. & 26.
c. 27. & 28.
c. 29. & 30.

In d. Coll.
c. 101.

In d. Coll.
c. 101.

In d. Coll.
c. 101.

junctam & ad ceteros Italiae & Occidentis Episcopos profitentur apud Socratem: *Ejus synodi legationem obeuntes, ad tuam benignitatem & ad omnes Italos Occidentisque Episcopos literas offerimus.* Prætermitto infinita hujusmodi exempla, quæ faciliè cumulari possent, cum ista sufficiant ad ostendendam hujusmodi vetustatem, in mittendis ad Romanam sedem ab Oriente & Occidente Legatis.

V. Vicissim quoque Romani Pontifices hujus primi generis Legatos quandoque mittebant, qui nulla jurisdictione instructi, ea tantummodo negotia curarent quæ mandatis continebantur. In hunc sensum referri debet legatio Elpidij & Philoxeni decreta à Julio ad Orientales in causa Athanasij, ut incitarent eos qui iudicium scriptis postulaverant, ut præsto esse vellent. Quare nulla causæ cognitio illis concessa erat, solo tantum moneudi & evocandi ad Concilium ministerio defungebantur. Ad hanc speciem Legatorum pertinet quoque legatio Faustini Episcopi & Philippi atque Aielli Presbyterorum Ecclesiæ Romanæ, missa ad Concilium Carthaginense à Zozimo Papa. Nulla enim auctoritate vel jurisdictione sibi mandata Legati illi ornati erant, sed solum ministerium illis impositum erat ad tractanda capita mandatis comprehensa, de appellationibus Episcoporum & Clericorum ad Romanam sedem. *Injuncta sunt nobis à sede apostolica aliqua per scripturam, aliqua etiam in mandatis, cum vestra beatitudine tractanda.* Infra: *De his ergo primitus, si placet beatitudini vestre, tractemus; & postea cetera quæ acta vel inchoata sunt, inserta firmabuntur, ut ad sedem apostolicam rescriptis vestris intimare possitis.* Unde patet negotiorum gerendorum causa decretam fuisse legationem à Zozimo & ab Ecclesiæ Romanæ synodo. Quod patet evidentissimè ex ipsius Commonitorij verbis, quod datum est Legatis: unde constat eos quidem vices Zozimi egisse, sed in procuratione negotiorum, non autem in aliqua jurisdictionis functione. *Vobis commissa negotia non latent, inquit Zozimus. Vos ita ut nostra, imò quia nostra ibi in vobis presentia est, cuncta peragite; maximè cum & hoc nostrum possitis habere mandatum;* cui canones Sardicenses de appellationibus inserit.

VI. Etsi autem Legati Romanæ Ecclesiæ solis negotiis curandis intenti essent, nullaque pars auctoritatis pontificiæ illis commissa esset, non vulgari honore excepti sunt à Concilio Carthaginensi. Etenim cum Faustinus esset peregrinus Episcopus, & synodi Italicæ, τοῖς ἑσπερίοις, alienæ provinciæ negotiis sese immiscere contra canones non

poterat jure proprio, nec etiam jure delegationis, cum Zozimi mandatum ad tractanda capita quædam de privilegiis Ecclesiæ Romanæ restrictum esset. Illud unum ex usu hujus seculi obtinere poterat, ut in Ecclesia Carthaginensi post Episcopum civitatis ante Presbyteros consideret, quod peregrino Episcopo dabatur, ut docent Episcopi Africani in Collatione Carthaginensi. Adde, ad sacrificij oblationem peragendam admitti potuisse ex canone Arelat. Concilij primi, quo inductum est anno c c x i v. ut peregrinis Episcopis ad offerendum detur locus: *De Episcopis peregrinis, qui in urbem solent venire, placuit eis locum dari, ut offerant.* Etenim ante hujus Concilij definitionem Eucharistia tantum in Ecclesia illis porrigebatur, juxta morem ab Aniceto Papa inductum; quo usus est erga Polycarpum Smyrnensem, quem Eucharistiæ communionem in Ecclesia donavit; licet ante illud tempus peregrinis Episcopis Eucharistia domum mitti consuevisset, ne à communionem viderentur alieni. Vtriusque consuetudinis, & illius antiquissimæ, & indulgentioris ab Aniceto inductæ, meminit Irenæus, qui *ἔγραψε ἐπιτομὴν* concessam in Ecclesia Polycarpo Eucharistiam observat disertis verbis. *Ἐνεστέρι* in eo versabatur, ex mea quidem sententia, quod Anicetus sacramenta non misisset domum, sed Polycarpo permisisset iis participare contra Ecclesiæ cancellos. Male enim interpretes hunc locum ad celebrationem Liturgiæ ab Aniceto permisam trahunt, quemadmodum adnotavit vir doctissimus; cujus censura hac nostra observatione & canone Arelatensi omnino confirmatur.

VII. Cum ergo in eo positi essent Legati ut res Africanas attingere non possent, ad confesum tamen unâ cum ceteris Episcopis admissi sunt; illis præsentibus, de negotiis eorum curæ commissis deliberatum est; atque jus promendæ sententiæ, in iis quæ constituta sunt de disciplina, delatum; ut patet ex capite quarto de abstinentia Clericorum ab uxoribus, quæ disertè Faustino censente decreta est. Aurelius Episcopus Carthaginensis jure metropolitico præfuit synodo. Proximum ab eo locum tenuit Valentinus primæ sedis provinciæ Numidiæ Episcopus. Deinde *Fausinus Ecclesiæ Potentiæ, provinciæ Italia Piceni, Legatus Ecclesiæ Romanæ*, qui ceteris provinciarum Africanarum Legatis numero ducentis & quindecim prælatus est. Post omnes Episcopos confederunt Philippus & Afellus Presbyteri, atque Legati Ecclesiæ Romanæ, nullis aliis Presbyteris, neque ipsius Ecclesiæ Carthaginensis, ad hunc cœtum admissis. Quare si negotiorum pro-

In Collat. Carthag. c. 16.

Euseb. lib. 5. c. 16. Græcæ edit.

Fr. Florent ad Tit. de Translat. Episc. Vide H. Valerij Notas ad Euseb. lib. 5. hist. eccles. cap. 24. pag. 109.